Ο Αλέξης έφυγε πικραμένος

Η ειλικρίνεια και η ευθύτητα πάντοτε συνόδευαν τον χαρακτήρα του - Η Αμμόχωστος η μεγάλη του αγάπη

Το τελευταίο αντίο απευθύνει σήμερα ο κυπριακός λαός στον Αλέξη Γαλανό, η εμπλοκή του οποίου στα πολιτικά δρώμενα και στα θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και η αγάπη του για την κατεχόμενη πόλη της Αμμοχώστου υπήρξαν υποδειγματικές. Τιμώντας τη μνήμη του Αλέξη Γαλανού, παραθέτουμε αποσπάσματα από δημοσίευση στο περιοδικό Σελίδες, στις 23 Ιουνίου 2002, που περιλαμβάνονται στο βιβλίο της Αντιγόνης Σολομωνίδου Δρουσιώτου «Η ζωή μου σε πρώτο πρόσωπο», εκδόσεις Λιβάνη.

Η ειλικρίνεια και η ευθύτητα χαρακτήριζαν πάντοτε τον Αλέξη Γαλανό, ο οποίος όμως κατέβαλε μεγάλο τίμημα γι' αυτό. Ο συνιδρυτής του ΔΗΚΟ έφθασε μέχρι την προεδρία της Βουλής και έκλεισε έναν μεγάλο πολιτικό κύκλο φεύγοντας πικραμένος και αηδιασμένος από τα κυκλώματα που, όπως καταγγέλλει, λειτουργούν ως τροχοπέδη στην πρόοδο και την ανάπτυξη του τόπου.

Άγνωστες πτυχές από τα παιδικά και νεανικά του χρόνια

Ονομάζομαι Αλέξης Γαλανός. Γεννήθηκα στις 30 Αυγούστου 1940, στη Λεμεσό. Η καταγωγή μου είναι από την Αμμόχωστο, από το Λευκόνοικο, ένεκα της οικογένειας του πατέρα μου αλλά και του προπάππου μου, Ιωάννη Οικονομίδη. Ο πατέρας μου, Χριστάκης, ήταν έμπορος. Η μητέρα μου Ρίτσα είναι το γένος Τορναρίτη. Έχω μια μικρότερη αδελφή, τη Λιάνα.

Οι πρώτες παιδικές αναμνήσεις είναι από τη Λεμεσό και ιδιαίτερα από τον παππού μου, Χριστόφορο Τορναρίτη. Το σπίτι στο οποίο γεννήθηκα βρισκόταν απέναντι από το σινεμά Γιορδαμλή, στην περιοχή της πλατείας Ηρώων και όχι μακριά από το πατρικό του Σπύρου Κυπριανού. Η μητέρα μου απουσίαζε συχνά στο εξωτερικό και οι γονείς μου δεν ζούσαν πάντα μαζί, έτσι πέρασα παιδικά χρόνια κοντά στον παππού μου Χριστόφορο. Θυμάμαι τους περιπάτους μας στον μόλο της Λεμεσού και την πρώτη coca-cola που ήπια, τριών χρονών, στη Λέσχη Ένωση.

Πέντε χρόνων πήγα στην Αμμόχωστο όπου ήταν οι δουλειές του πατέρα, αλλά είχαμε και οικογενειακό σπίτι στη Λευκωσία. Τα παιδικά χρόνια ήταν ήσυχα. Θυμάμαι τους δασκάλους, τις παρέες, τις... συμμορίες. Στο σχολείο υπήρχαν δύο συμμορίες, του Φίφη Μιχαηλίδη και του Τίτου Πετρίδη. Μοιράζαμε την αυλή του σχολείου και από τότε υπήρχε η «εθνικιστική, η αμερικάνικη πλευρά» και η «κομμουνιστική». Εγώ προσπαθούσα να παίξω ρόλο του Κέντρου...

Έκανα έναν χρόνο δημοτικό στην Αμμόχωστο και μετά στο Ελένειο στη Λευκωσία. Μετά την πέμπτη δημοτικού πήγα προγυμνασιακή στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, στον κλασικό κλάδο. Λέγουν πως ήμουν άριστος μαθητής, παρόλο που δεν διάβαζα πολύ. Προτιμούσα τα λογοτεχνικά βιβλία και την παγκόσμια λογοτεχνία, αλλά και τις βόλτες στις γειτονιές με το ποδήλατο. Είχα βάλει ένα πιγκ-πογκ στο σπίτι και ήθελα να γίνω πρωταθλητής. Είχαμε έναν πολύ αυστηρό δάσκαλο, τον Λοΐζου, ανοίγαμε την παλάμη και δεχόμασταν σαράντα παρά μία. Εγώ πήγα να κάνω τον έξυπνο, του πήρα μια σανίδα από το ξύλινο κρεβάτι μου. Ήμουν ο πρώτος στον οποίο δοκίμασε το ξύλο.

Στο γυμνάσιο άρχισαν οι διαδηλώσεις εναντίον της Αγγλοκρατίας. Η μητέρα μου ανησυχούσε και με γύρευε. Όταν άρχισε ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, αναμίχθηκα στις μαθητικές ομάδες της ΑΝΕ και έδωσα στην Αρχιεπισκοπή τον όρκο της ΕΟΚΑ. Οι Άγγλοι με συνέλαβαν δυο φορές διότι έκανα διανομή φυλλαδίων και κλέψαμε από το σχολείο τις γραφομηχανές. Η εποχή αυτή συνέπεσε με τον χωρισμό των γονιών μου. Γι' αυτό έκανα ένα μικρό διάστημα στο οικοτροφείο του Παγκυπρίου Γυμνασίου στον Άγιο Κασσιανό και μετά την τρίτη τάξη, πήγα ένα χρόνο στα Ανάβρυτα, όπου ήμουν συμμαθητής με τον τέως βασιλιά Κωνσταντίνο και έκτοτε παραμείναμε φίλοι.

Στη Σχολή Αναβρύτων δυσκολευόμουν να αποκαλώ τον βασιλιά με την προσφώνηση «υψηλότατε», τον έλεγα Κωνσταντίνο. Ο ίδιος δεν αντιδρούσε αλλά δεχόμουν παρατηρήσεις από τον γιο του μεγάλου αυλάρχη του, Λεβίδη, τον οποίο αναγκάστηκα να δείρω.

Μετά πήγα στο κολέγιο Αθηνών. Εκεί υπήρχε περισσότερη μαθητική ζωή και δινόταν μεγαλύτερη σημασία στα σπορ. Στους εσωτερικούς αγώνες του σχολείου ερχόμουν τρίτος στη σφαιροβολία και δισκοβολία, έπαιζα ποδόσφαιρο και μπάσκετ. Στα Ανάβρυτα έμαθα ξιφασκία, το σπορ των βασιλιάδων. Στο κολέγιο Αθηνών βγαίναμε πιο συχνά έξω. Τα Σαββατοκύριακα πήγαινα σινεμά και το απόγευμα στους Αμπελόκηπους για να βλέπω τον Παναθηναϊκό που παραμένει η ομάδα μου. Το να ζεις την εφηβεία σ' ένα οικοτροφείο μπορεί να με βοηθούσε να διαβάζω περισσότερο, αλλά βλέπαμε με κάποια ζήλια τα παιδιά εξ Αθηνών που ερχόντουσαν το πρωί και έφευγαν το απόγευμα. Τις διακοπές ερχόμουν στην Κύπρο. Οι γονείς μου έρχονταν συχνά στην Αθήνα, είχαν φιλίες με πολλούς πολιτικούς που σημάδεψαν τη σύγχρονη ιστορία. Έχω μια φωτογραφία της μητέρας μου, (χάθηκε στην Αμμόχωστο), που έκανε χειραψία με τον Γεώργιο Παπανδρέου και εγώ στεκόμουν δίπλα της. Μια προσωπικότητα η οποία σε εντυπωσίαζε όταν την έβλεπες, όχι κατ' ανάγκην όταν την άκουγες, ήταν ο Καραμανλής, που τον συνάντησα αργότερα ως Πρόεδρος της Βουλής.

Τελειώνοντας το κολέγιο, έκανα τα GCE στο Λονδίνο και ταυτόχρονα υπέβαλα αίτηση για να μπω στο Κέμπριτς. Με βοήθησε ο πρέσβης της Ελλάδας και ποιητής Γεώργιος Σεφέρης. Πέρασα τις εξετάσεις. Την εποχή εκείνη ήμουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Ρώμης το 1960. Πήρα τηλεγράφημα ότι πέρασα με first στα GCE και με δέκτηκε και το London School of Economics. Έτσι είχα επιλογή. Προτίμησα να πάω στο Κέμπριτζ όπου έκανα οικονομικά - νομικά - πολιτικές επιστήμες και πήρα το Μ.Α. Τότε έγινα μέλος του Εργατικού Κόμματος.

Τον ένα χρόνο που ήμουν στο Λονδίνο για τα GCE, είχα γραφτεί στα Ins of Law στο Inner Temple. Όταν τέλειωσα το Κέμπριτζ, επέστρεψα στην Κύπρο διότι με πίεζαν οι γονείς μου για να μπω στις οικογενειακές επιχειρήσεις.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Η προσφυγιά είναι μια διχοτόμηση της ψυχής. Με την εισβολή δεν χάθηκε μόνο η μισή Κύπρος αλλά και τα ήθη του τόπου, διότι η κούρσα πλουτισμού, ο διαχωρισμός του κόσμου σε τυχερούς και άτυχους, όλες αυτές οι ανισότητες επηρέασαν σε πολύ μεγάλο βαθμό τα ήθη και τις αξίες. Αυτό ήταν το πρώτο που έφερε την καταστροφή. Το δεύτερο ήταν το χρηματιστήριο, που λέω ότι ήταν ο τρίτος Αττίλας.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Θα μπορούσε να σωθεί...

Η Αμμόχωστος θα μπορούσε να σωθεί και θα μπορούσαμε να την είχαμε πάρει με το καναδοβρετανικό σχέδιο. Πολλοί δεν ήθελαν τότε να επιστραφεί η Αμμόχωστος. Όταν ήμουν στη Λεμεσό, σ' ένα πάρτι, κάποιος μου είπε χαρακτηριστικά «μας κάνατε τους καμπόσους, τώρα ήρθατε κιλίντζιροι στη Λεμεσό». Για να πάρουμε μια ιδέα τι κακό δέρνει τον κόσμο στην Κύπρο, ζήλια και φθόνος. Την εποχή του βρετανοκαναδικού σχεδίου ακούστηκε ότι Λεμεσιανοί επιχειρηματίες επενέβησαν ώστε να ναυαγήσει. Επειδή το θέμα αυτό δεν αφορά μόνο ζωντανούς, δεν το αποκλείω. Πιστεύω ότι έπαιξαν ρόλο αυτά τα συμφέροντα πάνω σε κάποια πολιτικά πρόσωπα της εποχής, αλλά και η προέλευση του σχεδίου, λόγω του Ψυχρού Πολέμου. Ήμουν από τους λίγους που έκαναν τότε δηλώσεις ότι έπρεπε να το δεχτούμε.